

J.NR. 901
DATO: 07.03.05

Dansk Friskoleforening

TLF. 6261 3013 . FAX 6261 3911

FRISKOLERNES KONTOR . PRICES HAVEVEJ 11 . 5600 FAABORG

E-MAIL: DF@friskoler.dk GIRO 828-2218

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K.

ANMODNING OM FORETRÆDE

Dansk Friskoleforening skal anmode om foretræde for Folketingets Uddannelsesudvalg. Foreningen ønsker at henlede udvalgsmedlemmernes opmærksomhed på problematiske forhold vedr. L 105 „Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Skolernes frihed, mål med undervisningen, krav til bestyrelsesmedlemmer, lærere og tilsynsførende, herunder om danskundskaber, samt tilsyn mv.)”

Kommentarer til lovforslaget

Dansk Friskoleforening skal gøre opmærksom på, at dette lovforslag indskrænker undervisningsfriheden på alle frie grundskoler. Begrundelsen for lovforslaget er angiveligt regeringens bestræbelser på at sikre et højt fagligt niveau i grundskolen og at give alle elever i grundskolen et fagligt fundament for fortsat uddannelse og beskæftigelse. Hertil kommer en opfølgning på regeringens strategi for bedre integration.

Lovforslaget har i næsten uændret form været udsendt til høring, og vi skal tillade os at henvise til foreningens høringssvar. Vi finder, at især lovbemærkningerne bryder med skolernes traditionelle frihed til at planlægge undervisningen, og de nye didaktiske bindinger til folkeskolens Fælles Mål m.v. forekommer unødvendigt vidtgående.

Kommentarer til væsentlige ændringer

I lovens § 1 indsættes en bestemmelse om friskolernes grundlæggende frihed til at give en undervisning, der stemmer overens med skolens egen overbevisning. Foreningen kan tilslutte sig denne tilføjelse til loven, men vi må desværre konstatere, at lovbemærkningerne rejser en alvorlig tvivl om bestemmelsens reelle værdi.

Til lovbemærkningerne 1. Baggrunden for lovforslaget 1.1 Generelt.

Der henvises her til PISA-undersøgelsen, som „viser, at frie grundskoler i matematik og læsekompetence ikke klarer sig bedre end folkeskolen, men måske nærmere i underkanten”. Med denne begrundelse ser regeringen behov for styrkelse af fagligheden på frie grundskoler.

Dansk Friskoleforening mener ikke, at PISA-undersøgelsen giver belæg for den citerede

begrundelse. Til belysning af dette vil vi henvise til Friskolebladet nr. 4 af 2. marts 2005. I dette nummer har professor Niels Egelund (fra side 82-84) en gennemgang, som viser et ganske andet billede. Som bilag til denne henvendelse er desuden vedlagt et uddrag fra den internationale PISA-undersøgelse. Tabellen oplyser, at deltagerne fra Danmark har fordelt sig med 77,8% fra offentlige skoler og 21,7% fra private skoler. Fra det danske konsortium bag PISA-undersøgelsen er det oplyst, at ca. 13% af eleverne kommer fra frie grundskoler. Den resterende del op til de 21,7% fra frie skoler kommer primært fra efterskoler, hvoraf flere direkte henvender sig til sent udviklede elever eller elever med andre faglige indlæringsvanskeligheder.

Når forskellen er under 4 i scoren, er der ikke tale om en signifikant forskel. Alligevel har disse oplysninger fra den internationale PISA-undersøgelse givet anledning til flere misforståelser, idet flere har opfattet resultatet som gældende for frie grundskoler.

Der findes heller ikke karakterda, der kan dokumentere manglende faglighed i friskoler og private grundskoler. Tværtimod.

I lovforslagets pkt. 4 (ny § 1a): skolens slut- og delmål samt undervisningsplaner:

Det fremgår af lovbemærkningerne, at den enkelte friskole skal beskrive alle de fag og emner, der arbejdes med på den pågældende skole. Rent praktisk kan skolerne vælge at udarbejde slut- og delmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i. Detaljerede undervisningsplaner skal indeholde delmål for de enkelte fag eller fagområder og emner, og målbeskrivelsen skal være konkret og indeholde en detaljeringsgrad, der gør det muligt at sammenholde den med folkeskolens slut- og delmål (Fælles Mål). For slutmål gælder, at de både hver for sig og samlet set skal stå mål med folkeskolens slutmål. For en friskole med alternative fagbeskrivelser er det en alvorlig binding, at hvert eneste slutmål skal stå mål med folkeskolens. Hvordan sammenligner man et slutmål for en undervisning, der ikke findes tilsvarende i folkeskolen?

Vi anerkender det positive i, at skolerne fortsat kan få lov til at fastsætte egne mål for undervisningen, men spørgsmålet er, om muligheden er realistisk? Vi vil i denne forbindelse ikke undlade at oplyse, at beskrivelserne for folkeskolen har et omfang på ca. 2400 sider, og udarbejdelsen har krævet involvering af ca. 80 fagfolk. Når et tilsvarende arbejde skal udføres af hver enkelt friskole, skal man altså kende folkeskolens planer og mål indgående, gennemføre interne drøftelser og vurderinger og herefter udforme egne mål og planer. Til dette arbejde har de fleste friskoler 4 - 12 lærere, som samtidig skal gennemføre normalt skolearbejde. Da processen er løbende, vil friskolerne i vidt omfang være nødt til at følge folkeskolens Fælles Mål, hvilket indebærer, at de for at opnå samme progression i undervisningen tvinges til at organisere undervisningen meget parallelt med folkeskolen.

Dansk Friskoleforening har derfor foreslået, at beskrivelserne vedr. delmål alene gøres gældende for dansk, regning/matematik og engelsk, og at undervisningsplanerne i øvrigt kan beskrives i mere overordnede termer. For slutmål gør vi gældende, at disse skal kunne vurderes samlet set at stå mål med folkeskolens.

Lovforslagets pkt. 8 og 9 (til § 9) med tilhørende bemærkninger:

Der stilles her en række skærpede krav til den eller de forældrevalgte eksterne tilsynsførende. Efter lovbemærkningerne er det forældrekredsens ansvar at vurdere, om de tilsynsførende til stadighed opfylder de krævede forudsætninger. Dette forekommer i praksis at være en ret umulig opgave, og efter vedtægterne er det da også et ansvar, der påhviler bestyrelserne. Foreningen har fra en række tilsynsførende fået oplysning om, at de ikke ønsker at fortsætte, hvis de nye krav indføres. Det er vores opfattelse, at det vil give problemer for en række skoler at finde nye tilsynsførende, der på kvalificeret vis kan føre det forudsatte tilsyn. Da skoleme generelt ikke ønsker kommunalt tilsyn med undervisningen, vil foreningen fremlægge et nyt forslag, som dels styrker tilsynets virksomhed og dels indebærer en logisk forenkling af tilsynsreglerne. Forslaget vil blive forelagt under foretræde.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal Jørgensen
landsformand

Cecil Christensen
kontorleder

FREMSENDT TIL UDVALGET I 80 EKSEMPLARER.

ANNEX B: LEVEL OF STUDENTS AND SUBJECTS' PERCEPTIONS OF THE EDUCATIONAL AND LEARNING SITUATION, BY TYPE OF SCHOOL
Results based on reports from school principals and reported proportionate to the number of 15-year-olds enrolled in the school

		Government or public schools ¹					
				Performance on the mathematics scale		Performance on the reading scale	
		% of students	S.E.	Mean score	S.E.	Mean score	S.E.
OECD countries	Australia	w	w	w	w	w	w
	Austria	92.0	(1.9)	504	(3.4)	487	(3.9)
	Belgium	w	w	w	w	w	w
	Canada	94.2	(0.7)	529	(1.8)	526	(1.8)
	Czech Republic	93.1	(1.7)	517	(3.8)	488	(3.7)
	Denmark	77.8	(2.5)	515	(3.1)	498	(3.1)
	Finland	93.3	(1.6)	545	(1.8)	544	(1.6)
	France	w	w	w	w	w	w
	Germany	92.2	(1.7)	497	(3.7)	485	(3.8)
	Greece	97.4	(1.2)	442	(3.6)	470	(4.0)
	Hungary	88.9	(2.5)	489	(3.9)	481	(3.4)
	Iceland	99.5	(0.1)	535	(1.6)	492	(1.8)
	Ireland	41.6	(3.6)	466	(3.8)	492	(4.3)
	Italy	96.1	(1.2)	468	(3.1)	477	(3.3)
	Japan	93.0	(1.7)	544	(4.7)	508	(4.8)
	Korea	42.4	(3.7)	527	(6.1)	520	(5.5)
	Luxembourg	85.9	(2.1)	498	(1.1)	481	(1.6)
	Mexico	86.7	(1.9)	375	(4.5)	388	(3.9)
	Netherlands	94.1	(0.2)	519	(4.0)	493	(3.2)
	New Zealand	95.4	(0.6)	522	(2.3)	519	(2.2)
	Norway	99.1	(0.7)	494	(2.4)	494	(2.7)
	Poland	99.2	(0.4)	489	(2.5)	496	(2.9)
	Portugal	91.2	(1.5)	465	(3.6)	477	(3.9)
	Slovak Republic	87.4	(2.7)	495	(3.7)	466	(3.4)
	Spain	64.2	(1.5)	472	(3.4)	466	(3.6)
	Sweden	95.7	(0.5)	509	(2.6)	513	(2.5)
	Switzerland	95.3	(1.0)	526	(3.8)	498	(3.3)
	Turkey	69.0	(1.0)	450	(6.0)	438	(5.8)
United States	94.3	(1.0)	483	(3.6)	495	(4.0)	
OECD total	85.5	(0.5)	483	(1.5)	483	(1.5)	
OECD average	81.5	(0.4)	494	(0.8)	489	(0.8)	
Partner countries	Brazil	87.4	(3.3)	375	(8.2)	390	(5.8)
	Hong Kong, China	95.1	(0.9)	495	(4.5)	511	(3.7)
	Indonesia	51.4	(3.1)	451	(4.9)	450	(4.2)
	Latvia	99.0	(0.1)	455	(3.7)	492	(3.7)
	Liechtenstein	c	c	c	c	c	c
	Macao, China	5.0	(7.1)	481	(9.3)	466	(5.8)
	Russian Federation	99.7	(0.3)	495	(4.4)	441	(4.9)
	Slovenia	100.0	(0.0)	495	(3.9)	411	(3.8)
	Thailand	85.0	(1.2)	416	(3.9)	419	(3.7)
	Turkmenistan	0.0	(0.0)	0.0	(0.0)	0.0	(0.0)
	Uganda	17.9	(3.8)	419	(5.7)	420	(4.8)
	United Kingdom ²	93.8	(0.5)	514	(2.6)	502	(2.6)

		Government-dependent private schools ³					
				Performance on the mathematics scale		Performance on the reading scale	
		% of students	S.E.	Mean score	S.E.	Mean score	S.E.
OECD countries	Australia	w	w	w	w	w	w
	Austria	4.7	(1.6)	518	(12.6)	530	(12.6)
	Belgium	w	w	w	w	w	w
	Canada	3.8	(0.6)	573	(10.8)	560	(9.9)
	Czech Republic	5.8	(1.6)	505	(13.5)	491	(11.9)
	Denmark	21.7	(2.6)	511	(6.3)	495	(7.1)
	Finland	6.7	(1.7)	535	(12.2)	527	(10.7)
	France	w	w	w	w	w	w
	Germany	7.5	(1.8)	566	(12.7)	564	(14.6)
	Greece	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	Hungary	9.8	(2.3)	504	(16.8)	493	(16.9)
	Iceland	(0.0)	(0.0)	a	a	a	a
	Ireland	57.6	(1.8)	516	(3.3)	533	(3.1)
	Italy	0.4	(0.2)	c	c	c	c
	Japan	0.6	(0.6)	c	c	c	c
	Korea	46.6	(4.1)	532	(7.5)	528	(6.1)
	Luxembourg	14.1	(0.1)	463	(2.9)	469	(3.3)
	Mexico	0.1	(0.1)	c	c	c	c
	Netherlands	76.7	(4.2)	541	(4.5)	517	(4.3)
	New Zealand	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	Norway	0.9	(0.7)	c	c	c	c
	Iceland	0.4	(0.4)	c	c	c	c
	Portugal	4.2	(1.2)	459	(8.5)	462	(12.9)
	Slovak Republic	12.6	(2.7)	523	(9.3)	496	(8.2)
	Spain	28.1	(2.1)	505	(4.2)	501	(4.8)
	Sweden	4.3	(0.5)	516	(11.0)	531	(9.8)
	Switzerland	0.9	(0.7)	c	c	c	c
	Turkey	0.0	(0.0)	a	a	a	a
United States	0.0	(0.0)	a	a	a	a	
OECD total	6.4	(0.3)	526	(2.9)	516	(3.0)	
OECD average	12.8	(0.3)	526	(1.7)	516	(1.8)	
Partner countries	Brazil	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	Hong Kong, China	8.5	(1.3)	487	(29.2)	487	(24.5)
	Indonesia	4.1	(1.5)	356	(19.4)	354	(17.6)
	Latvia	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	Liechtenstein	c	c	a	a	a	a
	Macao, China	49.3	(0.2)	528	(3.5)	499	(2.4)
	Russian Federation	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	Slovenia	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	Thailand	8.0	(1.1)	419	(14.8)	428	(13.7)
	Turkmenistan	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	Uganda	0.0	(0.0)	a	a	a	a
	United Kingdom ²	0.9	(0.9)	c	c	c	c

Note: Values that are statistically significant are indicated in bold (see Annex A4). The scale was inverted so that positive and high values indicate that the schools' educational resources are perceived less of a problem than on OECD average.

1. Government or public schools, schools which are directly controlled or managed by: (a) a public education authority or agency; or (b) by a government agency directly or by a governing body, most of whose members are either appointed by public authority or elected by public franchise.

2. Government dependent private schools, schools which receive 50 per cent or more of their core funding (funding that support the basic educational services of the institution) from government agencies.

3. Government independent private schools, schools which receive less than 50 per cent of their core funding (funding that support the basic educational services of the institution) from government agencies.

4. Response rate too low to ensure comparability (see Annex A3).